

Eesti Piimandusmuuseumi arengukava

2023-2027

1. Sissejuhatus

SA Eesti Piimandusmuuseum (*edasiselt muuseum*) kogub, uurib, säilitab ja eksponeerib Eesti piimanduse ajalugu kajastavaid kultuuriväärtusi ning vahendab neid üldsusele teaduslikel, hariduslikel ja meelelahutuslikel eesmärkidel. Peame oluliseks kodumaise piima *tootmise* ja piimatoodete tarbimise populariseerimist ühiskonnas.

Muuseum asutati 1976. aastal. Piimandusmuuseumil on kanda oluline roll kogu Eestimaa piimanduse ajaloolise mälu talletamisel ja Kesk-Eesti maine kujundamisel, kohaliku turismi edendamisel, kultuurilise identiteedi hoidmisel ning kogukondliku elu arendamisel.

Muuseumi külastatavus on eri aastatel olnud 6000-8000 külastajat aastas. Külastatavust on viimastel aastatel mõjutanud koroonaviirusest tingitud piirangud. Lähiaastate üheks olulisemaks eesmärgiks on tuua külastajad muuseumisse tagasi (10 000 külastajat), pakkudes mitmekülgset, harivat, elamuslikku ja turvalist külastuskogemust eri sihtgruppidele nii lähedalt kui kaugemalt. Muuseum teeb kohtadele väljasõite töötubade programmiga „Kutsu muuseum külla“.

2. Missioon

Väärtustada piimanduse ajalugu läbi piimandusmuuseumi väärtustele tugineva tegevuse ja toetada Eesti piimanduse edulugusid.

Missiooni elluviimiseks muuseum:

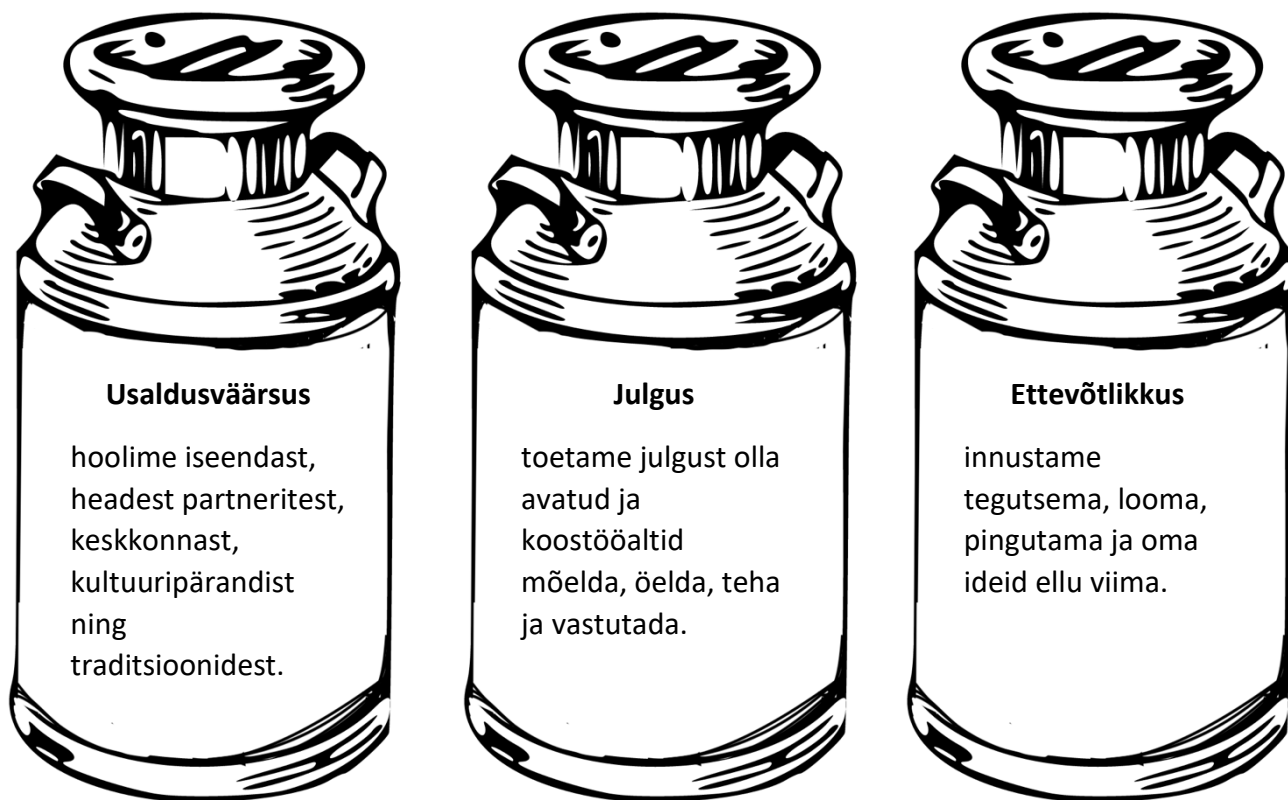
- Väärtustab, uurib ja talletab piimanduse ajalugu.
- Tõstab ühiskonnas teadlikkust piimast kui tervislikust toorainest.
- Tekitab noortes laiemat huvi piimanduse ja kogu põllumajanduse vastu.

3. Visioon

Eesti Piimandusmuuseum on jätkusuutlik ja keskkonnateadlik, koostöist õppimist ja tegevust väärtustav atraktiivne külastuskeskus.

- Muuseum kui piimatarkuste varasalv annab teadmisi nii noortele kui vanadele.
- Muuseumi haridusprogrammidesse jõuavad õpilased kõikidest Eesti maakondadest.
- Muuseumi tegevuste ja sündmuste toel areneb piirkondlik kultuurielu ja ettevõtlus.
- Muuseum aitab kaasa tarbija hoiakute kujunemisele piimatoodete tarbimisel.
- Omaksvõetud väärtused toetavad muuseumi igakülgset arengut ja maine kujundamist.

4. Põhiväärtused

5. Hetkeolukord

Tugevused:

- Võimekus muuseumihariduslike tegevuste arendamiseks ning elamuslike teenuste mitmekesistamiseks.
- Toimib mõtestatud ja süsteemne piimandusajaloo talletamine.
- Põnevad töötoad erinevatele sihtrühmadele.
- Partnerlussuhetele ja koostööle avatud muuseum ja personal.
- Motiveeritud töötajad, kes on kaasatud sihtasutuse arengusse.
- Teadlikkus mäluasutusest on kõrge, muuseum on nähtav meedias.
- Võimekus kaasata lisavahendeid muuseumitegevuse arendamiseks.

Väljakutsed:

- Piimandusajaloo talletamisel on oluline materjalide ja esemete kogumine, uurimine ja säilitamine, mis tõttu on oluline, et ruumid, kus museaale hoitakse vastaksid tingimustele ja oleksid kaasajastatud.

- Rohelise muuseumi süsteemi juurutamine aitab muuseumidel hinnata ja vähendada oma keskkonnamõju, tõsta keskkonnateadlikust nii personali kui külastajate seas ning tegutseda kestlikumalt.
- Erinevate koostööpartnerite kaasamine suurendab muuseumi tuntust.
- Innovaatiliste haridusprogrammide ja IT lahenduste kasutamine suurendab külastajate arvu.
- Muuseum on oluline maaelu kultuuri edasikandja kogu Eestis.

Piimandusmuuseumi tööd mõjutavad välistegurid:

- Piimandusmuuseumi rahastus oleneb Maaeluministeeriumi ja Järva valla eelarvest, mistõttu muutused riigi- ja vallaeelarves mõjutavad muuseumi tegevust ja arenguid.
- Piirkonda juurde tulevad uued innovaatilised turismiattraksioonid võivad vähendada huvi piimandusmuuseumi vastu.
- Viiruste levik riigis võib muuseumile seada erinevaid piiranguid ja meetmete rakendamist.
- Turismisektori madalseisu jätkumine avaldab muuseumile negatiivset mõju.
- Uus Leader rahastusperiood ja võimalikud uued toetusmeetmed põllumajanduses ja sotsiaalvaldkonnas annavad võimaluse lisarahastuse taotlemiseks.

6. Strateegilised eesmärgid, mõõdikud ja tegevused

Eesmärk 1: Muuseum on Eesti piimandusajaloo uurija, mõtestaja ja talletaja.

Eesmärk 2: Muuseum on oluline muuseumihariduskeskus Eesti piimandusvaldkonnas ja kodumaisete piimatoodete populariseerija elanikkonna seas.

Eesmärk 3: Muuseum on atraktiivne ja innovaatiline külastuskeskus ning piirkondliku arengu toetaja.

Eesmärk 4: Muuseum on ettevõtlik, roheline mõtteviisi ja kaasaegse töökeskkonnaga organisatsioon.

Eesmärk 1: Muuseum on Eesti piimandusajaloo uurija, talletaja ja mõtestaja.

Möödikud:

- Nõuetekohaselt hoiustatud museaalide osakaal ja digiteeritud kogude osakaal: muuseumi eksponaatide kirjeldamine (85% esemekogust, 85% fotokogust ja 85 % dokumendikogust).
- Muuseumikogude ja uurimustöö põhjal väljaantud publikatsioonide arv 2 aastas
- Muuseumikogusse on kogumistöö käigus lisandunud arvuliselt vähemalt 50 eksponaati aastas (eset, fotot, dokumenti). Põhikogu/ abikogu.
- Näituste arv 3 aastas
- Igal aastal kuni 3 omaalgatuslikku ja muuseumi poolt juhitud projekti (sündmust, projekti või koolitust).

Olulisemad tegevused:

- Eesti piimanduse arengu võimalikult mitmekülgne jäädvustamine, säilitamine ja kogutu kättesaadavaks tegemine. Materjali teaduslik analüüs, uurimistulemuste ja allikmaterjalide publitseerimine.
- Teadustegevuse põhisuunad lähtuvad näituste, haridusprogrammide ja kogumistöö vajadustest ja sõnastatakse muuseumi tööplaanis aastateks 2023-2027.

Peamisteks uurimisvaldkondadeks lähiaastail on:

- 1) piimatööstuste ja piimatoodete ajalugu XX sajandil,
- 2) meiereihooned 1908-1940,
- 3) ENSV aegsed piimatööstused,
- 4) piimandusajalooline muuseumi infovihik.

- Museaalide digiteerimine. Digitaalhooldlasse pildifailide üleslaadimine ning seeläbi andmebaasi MuIS museaalidele digikujutise lisamine. Museaalide pidev teaduslik kirjeldamine (objekti ID lisamine).
- Muuseumikogude täiendamine vastavalt kogumispoliitikale.

Peamisteks kogumisteedeks on :

- 1) Eesti piimatööstuste minevik ja tänapäev,
- 2) piimandusega seotud ajaloolised säilikud: fotod, lood, esemed jne.

- Näituste uuendamine ja uute näituste koostamine elamuslike külastuskogemuste saamise eesmärgil ja külastatavuse suurendamiseks:

Plaanitavad näitused:

- 1) „Meiereid 1908-1940“,
- 2) „Koorelahutajad“,
- 3) pakendite näitus,
- 4) lehmatädi näitustuba,
- 5) lugemistuba,
- 6) uus kaasaegne ekspositsioon,
- 7) hariduslik rändnäitus.

- Koostöö kavandamine ja sündmuste/projektide läbiviimine erinevate Eesti piimatööstuste ja väiketootjatega, piimaklastriga, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskojaga, erinevate piimatööstustega, SA Järvamaaga, ametikoolidega, teiste muuseumidega.
- Koostöö kavandamine ja läbiviimine Eesti Rahvakultuuri Keskusega (nt igal aastal üks sündmus, projekt või koolitus seoses eelkõige piimanduse ja põllumajandusega).

Eesmärk 2: Muuseum on Eesti piimandusvaldkonna hariduskeskus ja kodumaisete piimatoodete populariseerija elanikkonna seas.

Mõõdikud:

- Ekskursioonide ja töötubade (sisaldab ekskursiooni) läbiviimise ja neis osalejate arv aastas (eelkooliealised, õpilased, täiskasvanud) 5000
- Erinevate sündmuste (kohapealsed sündmused, koolitused, osalemine messidel ja näitustel jms üritustel) läbiviimise või neis osalemise arv aastas.
- Erinevate trükiste, projektide, programmide, õppevahendite näituste/väljapanekute koostamise arv aastas.

Olulisemad tegevused:

- Mitmekülgsete tegevuspõhiste haridusprogrammide koostamine ja läbiviimine ühtsete põhimõtete alusel erinevatele sihtgruppidele.
- Koolide ja lasteaedade süsteemne kutsumine muuseumi töötubadesse ja programmi „Kutsu muuseum külla!“ jätkamine.
- Erinevate trükiste (piimavaldkonna, muuseumi tegevuse või pakkumiste kohta) või näituse/väljapaneku koostamine.
- Lasteaialastele ja nooremale koolieale õppevahendite ja tööraamatute koostamine ja digilahendusega õppeprogrammide käivitamine.
- Uue töötoa korraldamine (nt rahvakalendri tähtpäevad - kadri- ja mardipäev, karjalasapäev, kevadpühad) koostöös Rahvakultuuri keskusega.
- Järjepidev töötubade kajastamine muuseumi kodulehel, FB lehel, vallalehes, Järva Teatajas, üleriigilistes väljaannetes, ka televisioonis ja raadios.

Eesmärk 3: Muuseum on atraktiivne külastuskeskus ning piirkondliku arengu toetaja.

Mõõdikud:

- Tasuliste ja tasuta piletitega külastajate koguarv aastas sh välituristide osakaal- 10 000
- Digilahendustega programmide olemasolu ja kättesaadavus külastajatele.
- Kultuurisündmuste (piimapäev, kontserdid, teematoad jms) läbiviimise ja neis osalejate arv aasta 2000.
- Ühisprojektide, koolituste, sündmuste (koosöös kohalike asutuste ja ettevõtjatega) läbiviimine ja neis osalejate arv aastas.
- Muuseumi tegevusega on rahul 85% külastajatest ja koostööpartneritest.
- Turundusplaani sh tegevuse/sündmuste kajastamine meedias (meediaplaan).

Olulisemad tegevused:

- Aastaringelt avatud atraktiivse külastuskeskuse arendamine.
- Uue püsiekspositsiooni loomine ja paigaldamine.
- Järjepidev ja operatiivne tegevuse kajastamine muuseumi kodulehel, FB lehel, trükistel ja meedias: Visit Estonia, Visit Järva.
- Piimapäeva läbiviimine koostöös piimatööstuste ja väiketootjatega.
- Mõtestatud ja eakohaste digilahendustega eksponaatide koostamine nii lastele kui täiskasvanutele.
- Masinasaali kontserdite ja teematubade (kokandus, käsitöö, etikett, kirjandus, liikumine vms) läbiviimine.
- Koostöö kavandamine piirkonna haridusasutuste, erinevate muuseumide, ettevõtete ja organisatsioonidega, ümarlaudade/koolituste korraldamine.
- Külastajate rahulolu-uuringute ühtse süsteemi loomine ja rakendamine lähtudes külastuse spetsiifikast.
- Sihtasutuse turundusstrateegia väljatöötamine (koduleht, sotsiaalmeedia turunduse Sihtasutuse visuaalse identiteedi loomine ja läbivalt kasutusele võtmine. Teavitus- ja turundustegevused väljaspool muuseumi erinevatel (suur)sündmustel ja messidel, ka koostöös partneritega (teadusasutused, teised muuseumid jmt).
- Külastajasõbraliku keskkonna arendamine üksustes (mänguväljakud, puhkealad, tegevused jms) erinevate külastajasihtgruppide jaoks.
- EMMA meene konkursil ja Muuseumiroti konkursil osalemine.

Eesmärk 4: Muuseum on ettevõtlik, rohelise mõtteviisi ja kaasaegse töökeskkonnaga organisatsioon.

Mõõdikud:

- Toodete ja teenuste omatulu iga aastane kasv on 3%.
- Projektilase tegevuse raames saadav lisatulu 3% eelarvest.
- Eelarve täitmise protsent, muuseumi hoonehalduse/tegevuse kulud on stabiilsed.
- Muuseumihoone on renoveeritud, loodud ja paigaldatud on uus püsiekspositsioon.
- Muuseum kuulub EHE ja Rohelise Muuseumi võrgustikku.
- Välja on töötatud ja kasutusel võetud terviseedendamist ja rohelist mõtteviisi väärtustav väärtuspakkumise pakett töötajatele.
- Muuseumi arendustegevusse läbi erinevate sündmuste ja projektide on kaasatud enamuse töötajatest ja organisatsioonis valitseva mikrokliimaga on rahul 85% töötajatest.

Olulisemad tegevused:

- Iga-aastaste tegevuskavade sidususe tagamine arengukava, põhiväärtuste ja mõõdikutega.
- Muuseumipoe arendamine toetamaks muuseumi põhifunktsioonide täitmist ja külastajakogemust.

- Lisaressursside leidmiseks osaletakse igal aastal erinevates projektides.
- Toitlustamise võimaldamine suvekuudel. Suvekohviku avamine.
- Rohelise mõtteviisi järjepidev juurutamine igapäevaelu korraldamisel – prügi sorteerimine, olemasolevate ressursside kasutamine, säästlik tarbimine jne.
- Eelarve sihtotstarbeline kasutamine, elektrienergia, vee, kütte säästlik tarbimine.
- Muuseumihoone renoveerimine, hüdroisolatsiooni, kanalisatsiooni ja sadevee süsteemi ehitamine.
- Vajaduspõhise täiendkoolituse korraldamine/võimaldamine, personali koostöise õppimise juurutamine
- Töötajate iga-aastase rahulolu-uuringu/arenguveestluste läbiviimine.

7. Olulisemad investeeringud ja arendusvajadused 2023-2027

Nr	Investeeringu sisu	Proгноositav maksumus (EUR)	Aeg	Planeeritav rahastusallikas
1	Muuseumihoone hüdroisolatsiooni ja kanalisatsioonitorustiku ning sadevee süsteemi projekteerimine ja ehitamine	150 000	2023/2024	PRIA
2	Eesti Piimandusmuuseumi renoveerimine ja püsiekspositsiooni loomine ning paigaldamine	2,5 milj	2027	EAS, toetusmeede
3	Teemapargi rajamine	100 000	2024	Leader
4	Karavaniplatsi rajamine	75 000	2025	Leader
5	Puiduhoone elektrisüsteemi ja küttesüsteemi korrastamine	25 000	2023	Eelarve
6	Lugemistoa ja piimatäditoa sisustamine	1000	2023	Leader/vald

Iga-aastane tegevuskava: (eraldi dokument)

Tänu!

Arengukava koostamise protsessis osalesid ja kaasa aitasid Eesti Piimandusmuuseumi nõukogu, paljude muuseumide suur sõber Creativity Lab'i tegevjuht Ragnar Siil, Järva Vallavalitsus, Maarja Okas ja muuseumi naiskond.

Foto: Silver Köster